

# Avbrudd og ikkje-avbrudd blant maritime lærlingar



Jone Ullenes

# Problemstilling

- Kva ligg bak lærlingen sitt valg om å **avbryte** eller **fortsette** læretida?



# Metode: intervjuer

- 14 intervjuer hausten 2010
- Kvalitativt prosjekt
  - dybdekunnskap



# Utvalg

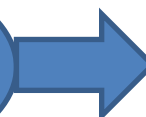
- Formidla lærlingar via Maritimt Opplæringskontor i Haugesund
- Matros- og motormannlærlingar
- Sortering
- Anonymisert, fiktive navn



➤ ca. 10-12% frafall i regionen

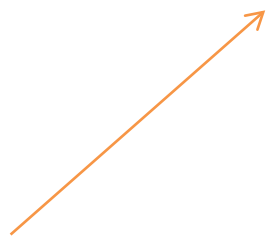
# I dag: To faktorar

Arbeidets  
symbolske  
verdi



FORTSETTE  
AVBRYTE

Teknologiutvikling



# Faktor: Arbeidets symbolske verdi

- Symbolikk:
  - Betydning utover det umiddelbare
  - Motivasjon til å fortsette



# Tradisjonsrikt yrke

«Det pirrer litt at folk har holdt på med det sidan 1200-talet. Eg føler at eg tar det vidare»

*Matroslærling*

## Myter

- *Medieskapte bilder*
- *Mytene: kontrast til kvardagen ombord*



# Opprykk og karriere

- Belønning å bli lærling

«Det beste med å bli lærling var å få  
komme seg ut i noko skikkeleg»

Matroslærling

➤ Identifiserer seg med arbeidet

- Hierarkiet motiverer





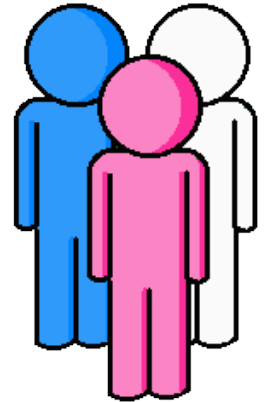
# Å vere annerledes

- «Ikke for alle»
- For mange: uvanleg yrkesvalg
  - «Når det heiter «ikke for alle», så er det litt kult å vere ein som faktisk klarer det» Matroslærling
  - Dei «normale»: allmennfolka

- Annerledesheten får egenverdi:

- *Eksotisk*
- *Skiller seg ut i mengden*
- *Individualisering*

➤ *OBS! Annerledes vs. idyllisk*



# Tre symbolske aspekt

- Tradisjon
- Opprykk & karriere
- Å vere annerledes



➤ Alle motiverer til å fortsette læretida

# Faktor: Teknologitviking



# Moderne flåte



# Å jobbe på nye skip

- Få arbeidsoppgaver
  - Skifte filter, overhale «ei dasspumpe», vaske
  - Tida går seint, kjedeleg
  - Overflødigheit?
  - Kva er lærlingen kompetent til?

*«Eg sa til meg sjølv at eg gidder ikkje holde på med denne driten meir. Eg er såpass ung, eg må ha noko å gjere på heile vegen, ellers blir eg sprø»*

*Kristian, maskinlærling*

*«Tida går jo ikkje fram heller, når du bare sit der og kikkar rett i veggen og tenker at det er ein månad igjen»*

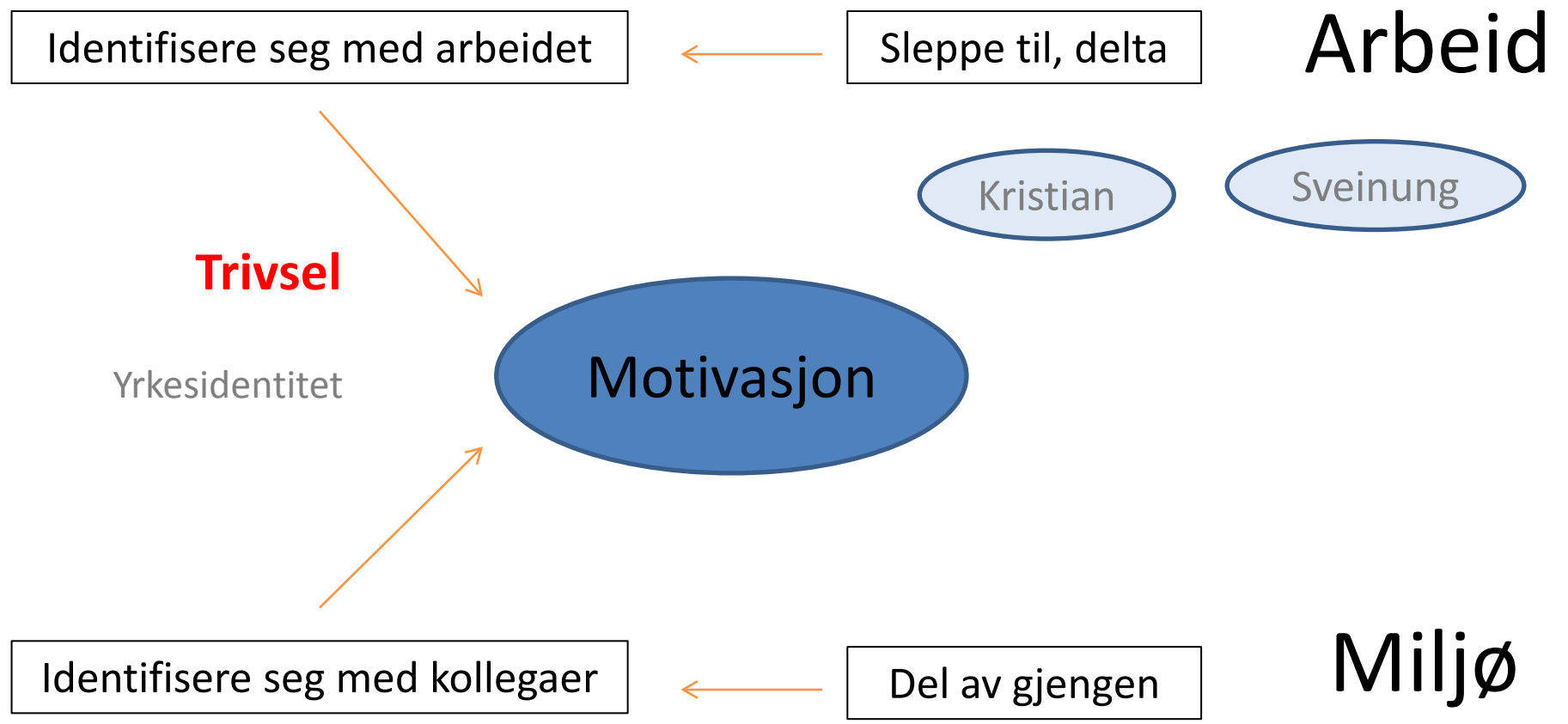
*Sveinung, dekkslærling*

– vs. eldre skip

# Arbeidet styrer valget



# Motivasjon til å fortsette



# Betydinga av arbeid

- Å vere ein god arbeidsmann – ideal
- «Å skru» - sentralt i yrkesvalget

- «Eg savna eit motorhavari. Men du blei heller gåande som ein oppsynsmann»

Motormannlærling

- «Det som var problemet var at alt virka som det skulle»

Matroslærling

➤ Ny type arbeid?





# Ny målgruppe i rekruttering?

- Høgteknologi eller skitt under neglene?
- Arbeidet på ny båt også attraktivt – men for kven?



# Informasjon !!

- Status med ny båt
  - kva ligg bak yrkesvalget?
  - dirigere til rett fartøytype!



- Forslag:
  - Utveksling mellom fartøy
  - Sjøfolk på skulebesøk

«Informasjonen me fekk då me skulle søke lære plass, det var noko alle kunne ha sagt»  
Matroslærling



# Endra sjømannskultur?

- Effektivisering i havn
  - Mindre eventyrpreg



# Isolert yrke



- Begrensa kjennskap
  - **Større behov for informasjon**
- «Ikke for alle»
  - Særleg behov for utprøving
- Før: dra til sjøs!
- Nå: formalisert utd.
  - Retrettmulighet?
  - Skuleskip

# Rekruttering

- Å så forventningar
- Ulike kanalar for rekruttering:
  - Oppvekst
  - Media: myter & action
  - Rekrutteringsarbeid
    - «Ikke for alle»
- Kva bilde skaper ein?
  - Unngå idyllisering
- Særleg strenge krav til relevans og ærlighet i rekruttering av sjøfolk!
  - Isolert yrke
  - Formalisert utdanning



# Oppsummering

- Identifiserer seg med arbeidet
  - Ny type arbeid = ny målgruppe
  - Rett fartøytype!
- Mindre eventyrpreg
  - Unngå idyllisering
- Isolert yrke
  - Større behov for informasjon
  - Kor henter ein informasjon frå?
  - Mytene: kontrast til kvardagen



➤ Sosiolog: Kritisk blikk

# Masterprosjektet

- Tre produkt:
  - Masteroppgåve
  - Presentasjonar
  - Rapport
- Respons





Kontakt - [jone.ullenes@gmail.com](mailto:jone.ullenes@gmail.com) - 958 82 864

# Takk til



Gulf Offshore

